

EYT

HAKKINDA MERAK EDİLENLER

Emeklilikte Yaşa Takılanlar (EYT) düzenlemesi ile birlikte en çok merak edilen soruların yanıtları belli olmaya başladı, EYT düzenlemesiyle birlikte yaklaşık 2 milyon 250 bin kişi emekli olma hakkına kavuşacak. EYT'den emeklilik hakkı kazananlar, başvuruyu SGK'ya gitmeden, e-Devlet üzerinden yapabilecek. EYT düzenlemesi ayrıntılarına en çok sorulan sorular üzerinden; Av. Arb. Şeyda Karayazgan ve Av. Arb. Başak Özdemir aşağıdaki gibi cevap verdiler.

Av. Arb. Şeyda Karayazgan

Av. Arb. Başak Özdemir

1.EYT Kimleri Kapsıyor

Yaş şartı olmadan emekliliğe imkân sağlayan düzenleme "Ssk, Bağ-Kur, Emekli Sandığı ayrımı olmaksızın" mevcut yapıda prim ve yıl şartını tamamlayan herkes için geçerlidir.

2. EYT Prim Ve Gün Şartı Nedir?

Öncelikle sadece 8 Eylül 1999 öncesi sigorta girişi olanlar EYT kapsamına giriyor. Bu tarihten sonra hizmet başlangıcı olanlar ise düzenlemeden yararlanamayacak.

- SSK'da kadın ve erkek 5000 gün ; Bağkur'da kadınlarda 7200 gün, erkeklerde 9000 gün; Emekli Sandığında kadınlarda 7200 gün, erkeklerde 9000 gün istenir. 18 yaş baz alınarak kadınların 20, erkeklerin 25 yıllık sigortalılık süresi aranır.

ÖNEMLİ Emeklilik için sigortalılık süresi, prim ve ödeme koşulunun birlikte sağlanması gerekiyor.

3. EYT den Yararlanmak İçin Eksik Primler Borçlanarak Tamamlanır mı?

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin kısa süre önce yaptığı açıklamasında hareketle prim düzenlemesinde "EYT için net tarih 8 Eylül 1999 olacağına şüphe yoktur. Yıpranma hakkı, doğum ve askerlik borçlanmaları olsa bile işe başlangıç tarihi geriye çekilemez. Bunlar ancak eksik prim gün

sayısını tamamlamak üzere yapılır. Yani o eksik kalan prim gün sayısını telafi edecektir.

4. 18 Yaş Öncesi Yapılan Sigorta Emekliliği Öne Çeker Mi?

18 yaş öncesi sigortanın emekliliğe etkisinde Nisan 1981, Eylül 1999 öncesi tarihi önem taşıyor. Bu tarihte sigortalı olanlar için Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 81. maddesi geçerlidir. Buna göre çalışanlar 18 yaş öncesinde ya da sonrasında olmasına bakılmadan işe giriş tarihine göre kademeli sisteme tabidir. Ancak sigortalılık süresinin bu yaştan doldurulduğu tarihte başlayacağına yönelik hüküm 1 Nisan 1981 öncesi sigortalı çalışmaya başlayan SSK'lıları etkilemiyor.Bu yaştan öncesi sigortalılık emeklilikte aranan prim gün sayısında hesaba dahil ediliyor. Başladıkları tarihte isterse 14 yaşında olsunlar sigortalılık başlangıç tarihi kabul edilir ve emeklilik buna göre hesaplanır.

5. Sigortalı Başlamaya 18 Yaşından Önce Başlayanlar EYT'den Nasıl Yararlanacak?

18 yaş öncesinde sigorta girişi emeklilik şartlarının belirlenmesinde dikkate alınacaktır. Örneğin Ocak 1985 doğumlu bir kişi, Ocak 1999 tarihinde SSK'lı çalışmaya başladı. Bu kişi henüz 18 yaşını doldurmamakla beraber Eylül 1999 öncesi yapılan sigorta girişi nedeniyle EYT'ten yararlanabilecek.

6. EYT'den Emekli Oluyor Muyum, Sigorta Gününe Nasıl Bakılır?

Hangi kapsamda çalışırsanız çalışın mutlaka hizmet dökümünüzü inceleyin. Doğum tarihi, ilk işe giriş tarihi, hizmet dökümündeki çalışma gün sayıları kontrol edilmeli. Hata varsa yasa girmeden önce düzeltilmesinde fayda bulunuyor. Birden fazla sigorta statüsünde çalışması olanlar e-devlet üzerinde birleştirmeyi gerçekleştirebilir. Prim ödeme gün sayısı yetmeyenler borçlanmaya gidebilir. Bağ-Kur'lular vergi kaydı ibrazıyla başlangıcı öne çekebilir.

7. SGK Bağ-kur Sigorta Birleştirme Nedir?

Ülkemizde vatandaşlar, üç farklı kurum tarafından sosyal güvence altına alınmaktadır. Bu kurumlar Sosyal Sigortalar Kurumu (SGK), Emekli Sandığı ve BAĞ-KUR'dur. Bu üç kurum yeni düzenleme ile tek çatı altında toplanmadan önce 3 farklı kurumda da hizmet yılı bulunan kişilerin emeklilik dönemlerinde herhangi bir sorun yaşamaması için emeklilik başvurusundan önce SGK hizmet birleştirmesi işlemi yaptırmaları gerekir. Ancak bunun şartı ise "SSK, BAĞ-KUR ve Emekli Sandığı'na tabi olarak çalışmalar sonucu kazanılan hizmetlerin aylık bağlanma hakkının elde edilmesi halinde birleştirilmesi esastır.

8. SSK, BAĞ-KUR, Emekli Sandığı Hizmet Birleştirme Nereden Nasıl Yapılır?

SSK, BAĞ-KUR, Emekli Sandığı hizmetlerinin birleştirilme talebi e-devlet üzerinden yapılabilir. Başvuru sonrası hizmet süreleri, nerede hizmet verdikleri incelenerek SGK ile yapılan yazışmalar sonucunda hizmetler birleştirilir. Kamu çalışanları da memuriyet hizmetine başlamadan önce çalıştığı süredeki hizmetleri eklemek için hizmet dökümü alarak başvurabilir.

9. EYT De 7 Yıl Kuralı Nedir ?

Hizmetleri birleştirilen kişilerin hangi statüden emekli olacağı son 7 yılın kuralına göre belirlenir. 7 yıl içinde en çok hangi statüde çalışıldığı, birleştirilmiş hizmet süreleri toplamı üzerinden son yedi yıllık fiili hizmet süresi içinde fiilen prim ödenen gün sayısı dikkate alınarak belirlenir. Söz konusu olan takvim yılı değil, prim günüdür. Yani son 2520 prim gününde en çok hangi statüde çalışıldı ise o statüden emeklilik işlemi yapılır.

Çalışma sürelerinin eşit olması durumunda son çalışılan statü dikkate alınır. Yargıtay'ın bu konuda üzerinde durduğu nokta şudur: "SGK otomatik olarak son 7 yılda en fazla hangi statüde çalışıldığını gözetebilir. Ama sigortalının kendisi veya ölümü halinde hak sahiplerinin talebi halinde son 7 yıl kuralı gerekçe gösterilerek hizmet birleştirmesi yapılmaz." Son 7 yıl kuralından olumsuz etkilenenlerin ve diğer statülerdeki çalışmalarını emekli olmaya yeterli olanların SGK'ya bu konuda yazılı talepte bulunması gerekmektedir.

10. Askerlik ve Doğum Borçlanması Nasıl Hesaplanır ?

a- Doğum Borçlanması 2023 öncesi ise;

1 çocuk için 720 gün (2 yıl) doğum borçlanması bedeli şu an en az 49 bin 697 TL.
2 çocuk için 1.440 gün (4 yıl) doğum borçlanması bedeli şu an en az 99 bin 394 TL.
3 çocuk için 2.160 gün (6 yıl) doğum borçlanması bedeli şu an en az 149 bin 91 TL.

b- Askerlik Borçlanması Şu An Ne Kadar?

360 gün (12 ay) askerlik borçlanması bedeli şu an en az 24 bin 848 TL.
450 gün (15 ay) askerlik borçlanması bedeli şu an en az 31 bin 60 TL.
540 gün (18 ay) askerlik borçlanması bedeli şu an en az 37 bin 272 TL.

c- Doğum Borçlanması 1 Ocak'tan Sonra;

1 çocuk için 720 gün (2 yıl) doğum borçlanması bedeli 2023 yılı için en az 76 bin 861,44 TL olacak.
2 çocuk için 1.440 gün (4 yıl) doğum borçlanması bedeli 2023 yılı için en az 153 bin 722,9 TL olacak.
3 çocuk için 2.160 gün (6 yıl) doğum borçlanması bedeli 2023 yılı için en az 230 bin 584,3 TL olacak.

d- Askerlik Borçlanması Ne Kadar Olacak?

360 gün (12 ay) askerlik borçlanması bedeli 2023 yılı için en az 38 bin 430,72 TL olacak.
450 gün (15 ay) askerlik borçlanması bedeli 2023 yılı için en az 48 bin 38,40 TL olacak
540 gün (18 ay) askerlik borçlanması bedeli 2023 yılı için en az 57 bin 6462,08 TL olacak.

11. EYT Kıdem Tazminatı Kredi Detayları Nedir?

EYT'lilere ödenecek kıdem tazminatına ilişkin KGF'den bir kredi verileceği bu kredinin ise işverenin kredi limitlerini etkilemeyeceği, kredi ödemesinin de doğrudan EYT'linin hesabına yapılacağı duyurulmuştur. Detayı Ocak 2023 tarihinde çıkacağı bildirilen kanun ile belirlenecektir.

12. EYT hakkından yararlanan personelin çalışmaya devam etmesi

EYT'liler emekli olduktan sonra sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışmaya devam edebilecektir. EYT'liler için sosyal sigorta prim teşviki getiriliyor.

Diğer detaylar için yeni bir mevzuat düzenlemesi yapılması beklenmektedir, çıkacak mevzuat ile birlikte eksik hususların da tamamlanacağı düşünülmektedir.

